

university of
 groningen

for infinity
4∞

Toetsing continue verbeteren: inspiratieverhaal

Prof. dr. Jan Riezebos

Rijksuniversiteit Groningen

www.janriezebos.nl

Onderwijsinnovatie begint met luisteren;
met vragen stellen en verbinding zoeken.

oratie

Op weg naar
beter onderwijs

Jan Riezebos | 21 maart 2017

Wie/wat staat centraal in toetsing?

- › Naar wie moeten we luisteren
- › Aan wie moeten we vragen stellen
- › Met wie moeten we verbinding zoeken

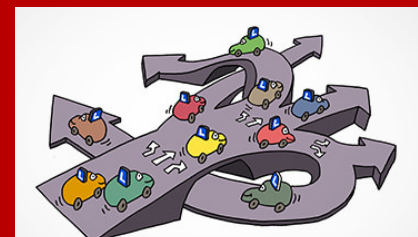
om toetsing te verbeteren?

Klantwaarde identificeren

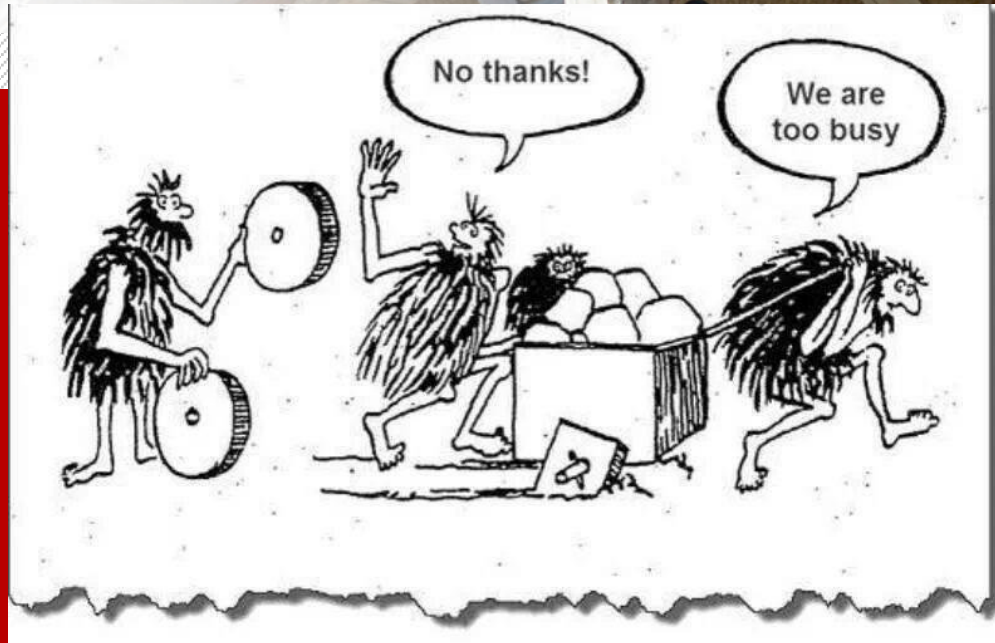
› Wanneer heeft een toets toegevoegde waarde?

- voor het afnemende veld
- voor het leerproces van de student
- voor het leerproces van de organisatie

university of
groningen

BEDRIJFSKUNDIG INNOVEREN

LOGISTIEK DENKEN

Kern van probleem onderwijsland?

1: Ketenverliezen

- ontstaan door gebrekkige afstemming, onnodige herhaling
- ontstaan door sub-optimalisatie
- ontstaan door ontbreken van verantwoordelijkheid voor grensvlak

university of
groningen

Onderwijslogistiek= richten op processen ipv prestaties

Proces

Van gras tot glas

Begrijpen we het
leerproces echt?

Processen uitvoeren = vertrouwen op eerdere stappen

Wat is de kern van het probleem?

2: Variatie

- systeem is ge
- systeem kan

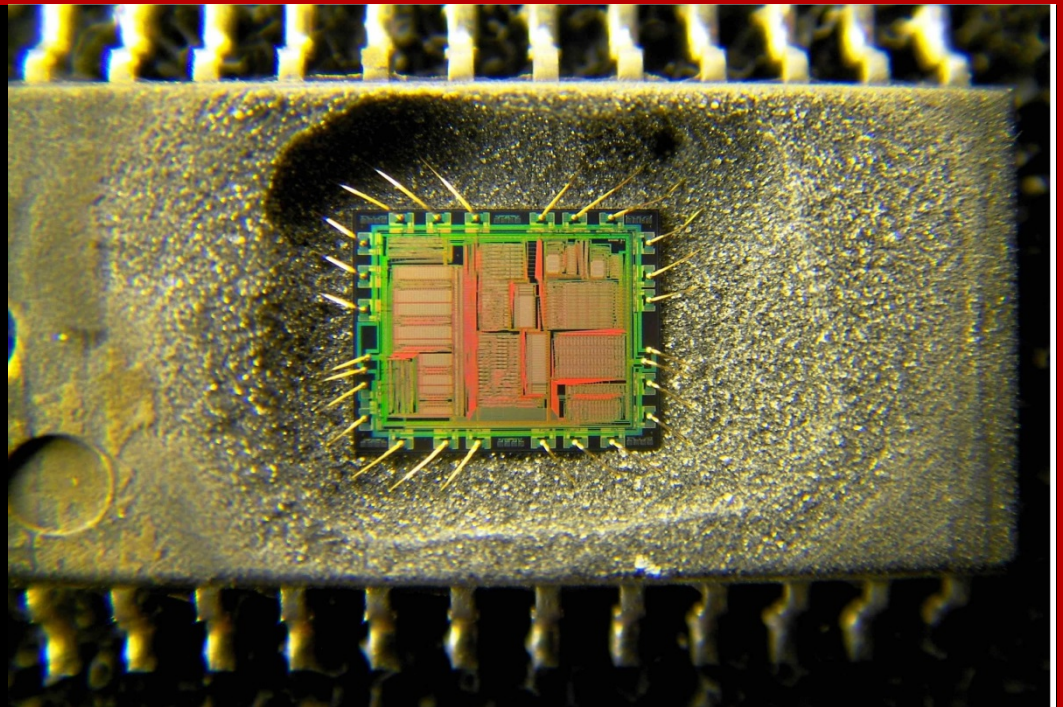
university of
groningen

Variatie: waarde of bron van ergernis?

Proces

Van zand tot klant

Welke variatie wordt
binnen of buiten het
proces bedient?

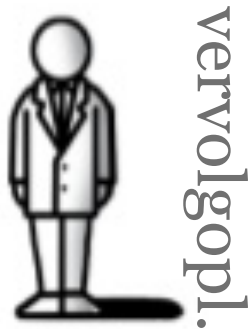
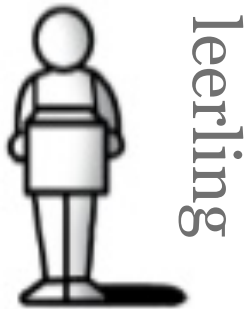
Variatie in doorlopen proces soms nodig voor kwaliteit

Wat is de kern van het probleem?

3: Onderwijs is mensenwerk

- hoe creëer je meer waarde voor de “klant”?

- hoe voorkom je hogere kosten (werkdruk, verstoringen)?

university of
 groningen

Zonder mensen geen processen

Proces

Mensen en hun onderlinge samenwerking
boven
processen en hulpmiddelen

Mensen zijn essentieel in uitvoeren processen

Wat is de kern van het probleem?

4: Ondersteuning van processen

Doel: juiste aanbod op juiste tijdstip bij juiste leerling

- zijn onze logistieke systemen effectief?
- zijn onze logistieke systemen effectief?

Wat is de kern van het probleem?

- 1: Voorkomen ketenverliezen
- 2: Bewuste keuzes over variatie
- 3: Waarde voor mensen
- 4: Juiste ondersteuning

Processen

university of
 groningen

Toets

university of
 groningen

OPLOSSINGEN VANUIT ONDERWIJSLOGISTIEK?

Lean, Responsive, Personalized

Kijk vanuit de klant naar jezelf en het proces dat je uitvoert:

1. Onderzoek wat de klant waardevol vindt (value)
2. Identificeer de stappen om die waarde te leveren (stream)
3. Analyseer overbodige of onhandige stappen (waste)
4. Realiseer flow: de klant aan het stuur (pull)
5. Betrek iedereen bij verbeterproces (PDCA)

(Womack & Jones 1996)

Strategische logistieke keuzes

- › Hoe kun je meer WAARDE creëren?
 - Functionele waarde: methodeaanbod, kwaliteit, etc
 - Sociale waarde: omgevingsfit, betrokkenheid, etc
 - Emotionele waarde: aantrekkelijke leeromgeving, etc
 - Economische waarde: extra tijd, meer aandacht, etc
- › Kun je FLOW realiseren in je organisatie?
 - Aansturing, zelfsturing, ritme, werkorganisatie
- › Hoe zet je je NETWERK in:
 - Wat organiseer/faciliteer je zelf en wat besteed je uit?

*I WENT TO THE "GEMBA", THE PLACE WHERE THE
VALUE IS ACTUALLY CREATED. AFTER ALL...*

**Go See
Ask questions
Show respect**

“... A desk is a dangerous place from
which to view the world.

--- John le Carre

Verbetering van processen

- › Value Stream Mapping
 - Visualiseer huidige werkwijze
 - Concretiseer gewenste situatie (future mapping)
- › Analyseer proces op verspillingen: Mura, Muri, Muda

Mura:
ongelijkheid

Muri:
onredelijkheid

Muda:
onnodigheid

Verspillingen in Onderwijs?

- › Leerlingen die ander leertempo dan geplande nodig hebben
- › Leerlingen die baat hebben bij meer of minder
 - instructie
 - oefening
 - feedback
- › Leerlingen die niet in een authentieke omgeving werken
- › Leerlingen die niet actief participeren (motivatie?)
- › Leerlingen die eerder geleerde stof niet meer paraat hebben
- › Leerlingen die (te) lang wachten op feedback

university of
 groningen

Is no problem the real problem?

university of
 groningen

Bedankt voor jullie aandacht!

Jan Riezebos j.riezebos@rug.nl

